
Dokumentär om Aceh

Dokumentären *The Black Road: On the Frontline of Aceh's War*, som kan lånas från Östtimorkommittén, av den amerikanske frilansaren William Nessen är en av endast tre jag känner till om konflikten i området. Han inledde sitt arbete 2001, då han reste runt både med både militären och GAM i området. En indonesisk militär säger att "befolkningen lider p.g.a. GAM" men när han färdas med GAM framkommer det att rörelsen åtnjöt starkt stöd. Han hade stor hjälp av den indonesiska tolken Shadia som i själva verket var GAM-anshängare. De gifte sig, men Shadia flydde från Aceh när läget senare försämrades.

De långa avsnitten där William Nessen följer GAM runt i området är de mest spännande, eftersom jag aldrig hade sett något sådant tidigare. I dokumentären framkommer även den ständiga fruktan i synnerhet civilbefolkningen levde under. Den oerhörda sorg som den indonesiska militärens mord på en människorättsaktivist dagarna innan ett avtal om vapenvila undertecknades i december 2002 frambringade är gripande. Några otäcka bilder på övergrepp mot de mänskliga rättigheterna i Aceh och Östtimor visas men en indonesisk militär svarar undvikande på frågor om överträdelserna.

Inspiration från Östtimor

Historiska återblickar görs, vilket innebär att Aceh-frågan sätts in i sitt historiska sammanhang. Indonesiens politiska historia efter självständigheten presenteras. Exempelvis sägs det att Suhartos fall ledde till att självständighetskraven i Aceh stärktes. Några inslag visas från Västpapua och Östtimor. Folkomröstningen i Östtimor 1999 skapade förhoppningar om att en omröstning skulle hållas också i Aceh - bilder visas från massmöten där kravet framfördes. Den indonesiska regeringens uppfattning att ett fritt Aceh skulle innebära början på Indonesiens upplösning framhävs.

Scener visas från maj 2003, då ju kriget bröt ut ånyo. William Nessen följde igen med GAM runt i Aceh men överlämnade sig på grund av säkerhetsrisken till den indonesiska militären och deporterades sedan från området. Inslagen från tsunamin i december 2004 är få. De bekräftar helt och hållet katastrofens omfattning. Sammanfattningsvis ger dokumentären en god bild av hur livet var i Aceh under de sista konfliktåren. Ingenting sägs dock om att GAM-ledningen då höll till i Stockholm - förmodligen för att filmen söker skildra läget på plats.

Gabriel Jonsson

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA.